

Προώθηση της Ισότητας των Φύλων στην Κύπρο: Κείμενο Αιτημάτων από την Κοινωνία των Γυναικών

Ενόψει της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ιαν.– Ιούν. 2026) και των επερχόμενων Βουλευτικών Εκλογών του 2026

Στο πλαίσιο της επικείμενης ανάληψης της [Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) το πρώτο εξάμηνο του 2026, οι οργανώσεις που συμμετείχαμε στη συνάντηση [διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων \(EIGE\)](#) στις 9 Απριλίου 2025, αποφασίσαμε να ενώσουμε δυνάμεις και να καταθέσουμε ένα συλλογικό έγγραφο διεκδικήσεων.

Ως Κυπριακό Λόμπι Γυναικών, αναλάβαμε την πρωτοβουλία για διαβούλευση με τις οργανώσεις μέλη μας και τις υπόλοιπες που συμμετείχαν στη συνάντηση με το EIGE, με στόχο τη συνυπογραφή εγγράφου θέσεων και εισηγήσεων προς την Προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας και τα πολιτικά κόμματα ενόψει των επερχόμενων βουλευτικών εκλογών του 2026.

Το έγγραφο εστιάζει σε κρίσιμους άξονες πολιτικής για την ισότητα των φύλων που αναδείχθηκαν μέσα από τη διαβούλευση, την τεκμηρίωση του EIGE, και την εμπειρία μας ως οργανώσεις που εργάζονται στην πρώτη γραμμή της κοινωνίας των πολιτών.

Ακολουθεί τελικό κείμενο του Εγγράφου Αιτημάτων το οποίο ετοιμάστηκε μετά από διαβούλευση των μελών του ΚΛΓ καθώς και όσων οργανώσεων συμμετείχαν στην συνάντηση που προηγήθηκε τον Απρίλιο με το EIGE.

Κατά την προετοιμασία του εγγράφου αναλύσαμε 8 πυλώνες ως ακολούθως:

- Θεματικός Πυλώνας 1 - Πολιτική συμμετοχή και εκπροσώπηση
- Θεματικός Πυλώνας 2 - Έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία
- Θεματικός Πυλώνας 3 - Εργασία και οικονομική ισότητα
- Θεματικός Πυλώνας 4 - Υγεία και Φροντίδα
- Θεματικός Πυλώνας 5 - Δεδομένα, έρευνα και τεκμηρίωση
- Θεματικός Πυλώνας 6 - Θεσμικοί μηχανισμοί
- Θεματικός Πυλώνας 7 - MME

Ο σκοπός μας είναι επίσης, να αναδείξουμε τις ιδιαίτερες προκλήσεις και ανισότητες στην κυπριακή πραγματικότητα και πώς επηρεάζει η διαχωριστική γραμμή τις κοινωνικές ανισότητες που βιώνουν οι γυναίκες, ενσωματώνοντας μια πολυκοινοτική έμφυλη και διαθεματική προσέγγιση. Η χρήση του όρου "πολυκοινοτική" (multicommunal) και "διαθεματική" αντικατοπτρίζει την πολυμορφία της κοινωνίας στην Κύπρο και την ανάγκη ένταξης των εμπειριών όλων των κοινοτήτων γυναικών: Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Αρμενίων, Λατίνων, καθώς και μεταναστριών, αγρότισσών, και άλλων ομάδων, στις δημόσιες πολιτικές.

Σημειώνουμε επίσης, ότι προβλήματα που βιώνουν γυναίκες με πολλαπλές ευαλωτότητες όπως οι μετανάστριες, γυναίκες πρόσφυγες, με αναπηρία, νοικοκυρές, θύματα εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς σεξουαλικής, εργασιακής, αναπαραγωγικής εκμετάλλευσης, πρέπει να ακούγονται σε όλες τις δημόσιες διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της Προεδρίας της ΕΕ (Ιαν.–Ιούν. 2026) και στα πλαίσια των επερχόμενων βουλευτικών εκλογών του Μαΐου 2026.

Θεματικοί πυλώνες:

Θεματικός Πυλώνας 1 - Πολιτική συμμετοχή και εκπροσώπηση

Σύμφωνα με τον Δείκτη Ισότητας των Φύλων 2025 του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), η Κύπρος βρίσκεται στις χαμηλότερες θέσεις στον τομέα της πολιτικής εκπροσώπησης, όπου οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται σε θέσεις λήψης αποφάσεων. Αυτή η υποεκπροσώπηση είναι εμφανής τόσο στον πολιτικό όσο και στον οικονομικό τομέα, υποδεικνύοντας την ανάγκη για στοχευμένες πολιτικές και δράσεις που θα ενισχύσουν τη συμμετοχή των γυναικών σε ηγετικές θέσεις. Η ισότητα στον τομέα της εξουσίας και κατ' επέκταση χάραξης και διαμόρφωσης πολιτικής, είναι απαραίτητη για την επίτευξη της ισότητας των φύλων στην Κύπρο σε όλους τους υπόλοιπους τομείς.

Η παροχή στοχευμένων εκπαιδεύσεων για την έμφυλη ευαισθητοποίηση και την έννοια της ισότητας των φύλων στην πολιτική, είναι απαραίτητη σε όλα τα σχετικά πεδία ώστε να δοθεί έμφαση στις διαφορετικές αντιλήψεις και χρήσεις της εξουσίας από άνδρες και γυναίκες, καθώς και στο τι σημαίνει η πολιτική για τις γυναίκες από φεμινιστική σκοπιά.

Τα διαθέσιμα δεδομένα δείχνουν ότι η διεκδίκηση δημόσιου αξιώματος απαιτεί σημαντική οικονομική, υλικοτεχνική και κοινωνική στήριξη. Είναι αναγκαίος ο σχεδιασμός και η εφαρμογή χρηματοδοτικών προγραμμάτων—τόσο δημόσιων όσο και στο εσωτερικό των πολιτικών κομμάτων¹—που να δίνουν προτεραιότητα σε γυναίκες υποψήφιες, ιδιαίτερα σε όσες προέρχονται από οικονομικά ευάλωτες ομάδες, αγροτικές περιοχές, μεταναστευτικό υπόβαθρο ή άλλες υποεκπροσωπούμενες κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των Τουρκοκυπρίων γυναικών.

Απαιτούμε:

1. Αντιμετώπιση της υποεκπροσώπησης των γυναικών στη δημόσια σφαίρα και πολιτική ζωή, μέσα από την **θέσπιση θετικών δράσεων και δεσμεύσεων για ισόρροπη εκπροσώπηση αρχίζοντας από την ίδια την εκάστοτε κυβέρνηση και την σύστασή.**
 - ο Πρώτο βήμα θετικής δράσης είναι η θεσμοθέτηση νομοθετικών υποχρεωτικών ποσοστώσεων στα ψηφοδέλτια και στα κομματικά όργανα.

1 Να συνδεθεί η χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων με ουσιαστικές δράσεις με αυτό το περιεχόμενο για ενίσχυση και ενδυνάμωση των γυναικών υποψηφίων.

- ο Εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την καταπολέμηση του σεξισμού², της ρητορικής μίσους, και της εκλογικής βίας κατά των γυναικών στην πολιτική.
- 2. Ίση προβολή όλων των υποψηφίων από τα κόμματα και από τα ΜΜΕ.
- 3. Τήρηση έμφυλων δεδομένων για το πόσες γυναίκες-άνδρες έχουν ψηφίσει από την Κεντρική Υπηρεσία Εκλογών.
- 4. Δημοσιοποίηση έμφυλων δεδομένων για τον αριθμό υποψηφίων και για τον αριθμό των εκλεγέντων σε κάθε θέση από την Κεντρική Υπηρεσία Εκλογών.
- 5. Προώθηση της οικονομικής ενδυνάμωσης των γυναικών και από όλες τις κοινότητες ως ουσιαστικό βήμα προς την ισότιμη πολιτική συμμετοχή.
 - 1. Θεσμοθέτηση εξειδικευμένων δομών στήριξης (θεσμών υποστήριξης) για γυναίκες υποψήφιες, οι οποίες να προσφέρουν εξατομικευμένη καθοδήγηση, mentoring, νομική και επικοινωνιακή υποστήριξη,
 - 2. Προγράμματα ενδυνάμωσης και ανάπτυξης ικανοτήτων για την πλοήγηση στις πολιτικές διαδικασίες και την αντιμετώπιση των έμφυλων προκλήσεων κατά τη διάρκεια των προεκλογικών εκστρατειών και της δημόσιας ζωής.
- 6. **Συμμετοχή γυναικών με έμφυλη συνείδηση και ατζέντα ισότητας στις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις για την Κύπρο:** Σύμφωνα με το Ψήφισμα 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, ζητείται η ουσιαστική και ισότιμη συμμετοχή γυναικών με φεμινιστική οπτική και ατζέντα ισότητας στις διαπραγματεύσεις για την επίλυση του Κυπριακού, ως μέσο ενίσχυσης της δημοκρατίας, της βιωσιμότητας και της ένταξης της διάστασης του φύλου στην ειρήνη.
- 7. **Να ενσωματωθεί η διάσταση του φύλου στις πολιτικές ένταξης των μεταναστών και προσφύγων,** μιας και μέχρι στιγμής παραμένουν επιφανειακές και παρατηρείται κωλυσιεργία στην εφαρμογή τους.

Υπεύθυνοι θεσμοί: Βουλή των Αντιπροσώπων, πολιτικά κόμματα, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Υπουργείο Εσωτερικών, Κεντρική Υπηρεσία Εκλογών, Υπουργείο Εξωτερικών, Υφυπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Υπουργείο Εργασίας, ΕΕ.

Θεματικός Πυλώνας 2 - Έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία

Παρά τη νομοθετική κατοχύρωση της ισότητας και της προστασίας από την έμφυλη βία και την βία κατά των γυναικών, η εφαρμογή του σχετικού νομικού πλαισίου παραμένει αποσπασματική. Οι δομές στήριξης πρέπει να ενδυναμωθούν με χρηματικούς και ανθρώπινους πόρους, οι δράσεις πρόληψης και η εκπαίδευση να αυξηθούν και η συλλογή δεδομένων να γίνεται σε συστηματική βάση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις κοινωνικές ομάδες – ιδίως μετανάστριες, γυναίκες πρόσφυγες, ηλικιωμένες, νοικοκυρές, γυναίκες με αναπηρίες- ώστε να μην αποκλείονται από τις υπηρεσίες στήριξης. Όσον αφορά τα δεδομένα και την τεκμηρίωση, οι υπηρεσίες οφείλουν να τηρούν αυτά και να παρέχουν τα στοιχεία σε προσβάσιμη

² Ο περί της Καταπολέμησης του Σεξισμού και του Διαδικτυακά Διαδιδόμενου Σεξισμού και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2020 (Ν. 209(I)/2020), https://www.cylaw.org/nomoi/indexes/2020_1_209.html.

ηλεκτρονική μορφή. Σε σχέση με την εκδίκαση των υποθέσεων βίας κατά των γυναικών, όλες οι διαδικασίες πρέπει να επισπευσθούν, αφού επί του παρόντος υπάρχει απαράδεκτη καθυστέρηση.

Απαιτούμε:

1. Καθολική εφαρμογή του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2021 (Ν. 115(I)/2021)³ και του περί της Μη Συναίνετικής Χρήσης Προσωπικού Υλικού Σεξουαλικού Περιεχομένου Νόμος του 2024 (Ν. 148 (I)/2024)⁴.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ⁵

1. Σχεδιασμός και εφαρμογή μηχανισμών ελέγχου και εργαλείων για την εφαρμογή της περιεκτικής σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης⁶ σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
2. Σχεδιασμός προγράμματος αξιολόγησης για τους παράγοντες ευαλωτότητας παιδιών μεταναστευτικού υπόβαθρου ή από μονογονεϊκές οικογένειες (και αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων εκπαίδευσης και ενημέρωσης για θέματα που εμπίπτουν στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση).
3. Αξιολόγηση της εφαρμογής της περιεκτικής σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (με τη συμμετοχή και εμπλοκή παιδιών και εφήβων) από το Υπουργείο Παιδείας ή από εξωτερικούς συνεργάτες.
4. Διεξαγωγή ερευνών σε σταθερή και συστηματική βάση με στόχο τη συλλογή δεδομένων για τις γνώσεις και τις αντιλήψεις των παιδιών και των νέων για θέματα που συμπεριλαμβάνονται στην περιεκτική σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, όπως στερεότυπα των φύλων, μορφές βίας, σεξουαλική κακοποίηση κ.α.
5. Κάθε μεταρρύθμιση του οικογενειακού δικαίου και κάθε νέο νομοσχέδιο που επηρεάζει τα δικαιώματα των γυναικών και των παιδιών, να υπόκειται υποχρεωτικά σε **αξιολόγηση έμφυλου αντικτύπου**⁷ (gender impact assessment), σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πλαίσιο της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και της Σύμβασης για την Εξάλειψη Όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW).

³ https://www.cylaw.org/nomoi/indexes/2021_1_115.html

⁴ https://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2024_1_148/full.html

⁵ Κατά την ανάλυση ακολουθούνται με βάση τα σχετικά κεφάλαια της Σύμβασης της Κων/πόλης.

⁶ Με βάση τα διεθνή πρότυπα: <https://www.unfpa.org/universal-sexual-reproductive-health-rights-calculator/comprehensive-sexuality-education> και https://www.coe.int/en/web/commissioner/blog/2020/-/asset_publisher/aa3hvyf8wKBn/content/comprehensive-sexuality-education-protects-children-and-helps-build-a-safer-inclusive-society

⁷ https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/toolkits/gender-impact-assessment/what-gender-impact-assessment?language_content_entity=en

6. **Σχεδιασμός και υλοποίηση συστηματικής υποχρεωτικής εκπαίδευσης όλων των εκπαιδευτικών** για όλες τις μορφές βίας που καλύπτει η Σύμβαση και για τον ρόλο τους στην πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.
7. **Συστηματική υποχρεωτική εκπαίδευση λειτουργών-υπηρεσιών πρώτης γραμμής κατά την πρόσληψη τους, και κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους** - επαγγελματίες υγείας, κοινωνικοί λειτουργοί, αστυνομία, λειτουργοί μετανάστευσης και ασύλου.
8. **Συστηματική υποχρεωτική εκπαίδευση για νομικούς, την εισαγγελία και δικαστές** για όλες τις μορφές βίας που καλύπτει η Σύμβαση.
9. **Συστηματική και σε ετήσια βάση καταγραφή στατιστικών δεδομένων:** Σχεδιασμός/ υιοθέτηση μηχανισμού για την συστηματική καταγραφή δεδομένων από όλες τις κρατικές υπηρεσίες με βάση το φύλο, την ηλικία, και μεταναστευτικό καθεστώς που να είναι διαθέσιμα/προσβάσιμα σε ηλεκτρονική μορφή σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς συμπεριλαμβανομένου:
 - Υπηρεσίες υγείας και ψυχικής υγείας, ιατρικοί σύλλογοι: για όλες τις μορφές βίας που καλύπτει η Σύμβαση (καθώς και για τις εκτρώσεις) και αποτελέσματα για τις τάσεις και την χρήση των υπηρεσιών από τις γυναίκες.
 - Υπηρεσίες Κοινωνική Ευημερίας
 - Υπηρεσία Ασύλου και Μετανάστευσης σχετικά με τα αιτήματα ασύλου που αφορούν έμφυλη βία και τις άδειες παραμονής.
 - Αστυνομία
 - ΜΚΟ που παρέχουν υπηρεσίες σε θύματα βίας
10. **Σχεδιασμός και υλοποίηση Παγκύπριας Εκστρατείας Ενημέρωσης για τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης.** Στόχος της εκστρατείας να είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση – όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών, τα δικαιώματα των γυναικών και διαθέσιμες υπηρεσίες για στήριξη συμπεριλαμβανομένων Γραμμών Βοήθειας. Όπου θα γίνεται ειδικά στόχευση σε ευάλωτες ομάδες γυναικών, εφήβους και νέους. Η συμμετοχή των ομάδων αυτών για το σχεδιασμό της εκστρατείας είναι ουσιαστικής σημασίας. Συμπερίληψη των μεταναστριών και προσφύγων στις εκστρατείες αλλά και στις γλώσσες που να κατανοούν αυτές οι ομάδες – σε διαβούλευση με τις οργανώσεις των μεταναστριών (και σε σώματα/ φορείς) και με τις οργανώσεις της πρώτης γραμμής (όπου υπάρχουν).
11. **Παροχή από τη Κυβέρνηση επαρκούς οικονομικής στήριξης προς τον Εθνικό Συντονιστικό Φορέα για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών⁸, για την παρακολούθηση, υλοποίηση και αξιολόγηση της Σύμβασης, επαρκή ανθρώπινη και χρηματική στήριξη.** Ως θέμα αρχής, η συμμετοχή εκπροσώπων των θυμάτων απ' όλες τις κοινωνικές ομάδες στον στρατηγικό σχεδιασμό των δράσεων του συντονιστικού φορέα.

⁸ Εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 115(Ι)/2021.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

1. **Παροχή επαρκούς και έγκαιρης πληροφόρησης για τα δικαιώματα των θυμάτων βίας σε γλώσσες κατανοητές** και στοχευμένη αλλά και προσβάσιμη πληροφόρηση προς όλες της κοινωνικές ομάδες που καλύπτει η Σύμβαση.
2. **Ενίσχυση και επέκταση των υπηρεσιών στήριξης**, συγκεκριμένα:
 - Στήριξη των θυμάτων διαθέσιμη και προσβάσιμη σε όλες τις γυναίκες ανεξαρτήτως από την προθυμία των θυμάτων να καταθέσουν ή να δώσουν επίσημη μαρτυρία ενάντια στον θύτη.
 - Διατμηματική δομή «Σπίτι της Γυναίκας»: Να υποστηριχθεί η στελέχωση του και να γίνει διαθέσιμη/προσβάσιμη σε όλες τις πόλεις και για όλες τις μορφές βίας που καλύπτει η Σύμβαση.
 - Δημιουργία εξειδικευμένων πρωτοκόλλων για διαχείριση περιστατικών όλων των μορφών βίας, υιοθέτηση των πρωτοκόλλων από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς και εκπαίδευση τους για την σωστή χρήση τους. Για παράδειγμα πρωτόκολλα για διαχείριση των περιπτώσεων σεξουαλικής βίας και βιασμού, ακρωτηριασμού γυναικείων γεννητικών οργάνων (FGM).
 - Επέκταση καταφυγίων για θύματα βίας, συμβουλευτικών υπηρεσιών και κέντρων άμεσης βοήθειας σε όλες τις επαρχίες που να καλύπτουν όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών.
 - Δημιουργία μεταβατικών δομών φιλοξενίας για μακροχρόνια παρέμβαση, στέγαση και εργασιακή απασχόληση θυμάτων βίας.
 - Εξασφάλιση των επιδοματικών δικαιωμάτων των γυναικών, και κατά την περίοδο που βρίσκονται στα καταφύγια, και έπειτα.
 - Δημιουργία μονάδας υποστήριξης για τη συνέχιση της ενδυνάμωσης των θυμάτων για 3-4 χρόνια, αν χρειαστεί, και μετά την έξοδο από το περιβάλλον κακοποίησης και από το καταφύγιο.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ, ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

1. **Ταχεία ποινική διαδικασία:** Γρήγορη διερεύνηση, ιατροδικαστική εξέταση και συλλογή τεκμηρίων για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών που προνοεί η Σύμβαση με επίκεντρο το θύμα/επιζήσασα, με τρόπο ευαίσθητο προς το φύλο, με πολιτισμική ευαισθησία, και ευαίσθητο προς το τραύμα (gender-sensitive, culturally appropriate and trauma informed). Οι μετανάστριες και γυναίκες πρόσφυγες ως ειδικά ευάλωτες ομάδες θύματα σεξουαλικής και ενδοοικογενειακής βίας, και τα παιδιά τους, πρέπει να λαμβάνουν την στήριξη που δικαιούνται.
2. **Δημιουργία πρωτοκόλλων αξιολόγησης κινδύνου** από υπηρεσίες κοινωνικής ευημερίας και η εφαρμογή τους άμεσα σε εύλογο διάστημα.

3. **Γρήγορη ανταπόκριση από την Αστυνομία και τους συνεργαζόμενους φορείς για την έκδοση προστατευτικών μέτρων για τα θύματα**, με μηχανισμό παρακολούθησης, διασφαλίζοντας ότι τα παιδιά συμπεριλαμβάνονται ρητά στα διατάγματα προστασίας.
4. **Η ενδοοικογενειακή βία να λαμβάνεται υπόψη στις αποφάσεις γονικής μέριμνας, επιμέλειας και επικοινωνίας και να λαμβάνονται κατάλληλα προστατευτικά μέτρα.**
 - ο Να απορριφθεί κάθε νομοθετική ή πολιτική πρωτοβουλία που προωθεί τη γονική αποξένωση ως «ουδέτερη» πρακτική, αγνοώντας τις έμφυλες ανισότητες και τον κίνδυνο για δευτερογενή κακοποίηση θυμάτων έμφυλης βίας.
5. **Απαιτείται άμεση εφαρμογή του νόμου και ταχεία διαδικασία χωρίς απαιτήσεις που λειτουργούν αποτρεπτικά**, για όλες τις μορφές έμφυλης βίας και για όλες τις γυναίκες. Παρά την τροποποίηση της νομοθεσίας, τα δικαστήρια εξακολουθούν να απορρίπτουν αιτήσεις για νομική αρωγή καθώς η διαδικασία παραμένει μη φιλική προς τα θύματα.
6. **Άρση της επιφύλαξης στο άρθρο 30(2) της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης** σχετικά με το δικαίωμα των θυμάτων για αποζημίωση των θυμάτων από το κράτος.
7. **Ετοιμασία και έγκριση κανονισμών/διαδικασιών** για εφαρμογή και παρακολούθηση του περί της Προστασίας από Παρενόχληση και Παρενοχλητική Παρακολούθηση Νόμου του 2021 (Ν. 114(I)/2021) από το αρμόδιο Υπουργικό Συμβούλιο.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

1. Πλήρης εφαρμογή της **άρσης της επιφύλαξης στο Άρθρο 59 της Σύμβασης**, με τροποποίηση νομοθεσίας και καθορισμό σαφών διαδικασιών ώστε οι μετανάστριες και πρόσφυγες να έχουν πραγματική πρόσβαση σε προστασία και δικαιώματα.
2. Διασφάλιση **ισότιμης πρόσβασης όλων των γυναικών, ανεξαρτήτως καθεστώτος παραμονής**, σε υπηρεσίες προστασίας, στήριξης, διερεύνησης και καταστολής της έμφυλης βίας.
3. **Οι αιτήσεις ασύλου από θύματα βίας πρέπει να αξιολογούνται στην βάση των προτύπων και των οδηγιών διεθνούς προστασίας.**⁹
4. **Αποσύνδεση της επιδοματικής πολιτικής του ΕΕΕ με άλλη επιδοματική πολιτική του Κράτους για ευάλωτες ομάδες γυναικών θυμάτων βίας που καλύπτει η Σύμβαση.**
5. **Πρόσβαση των γυναικών σε υπηρεσίες ψυχο-κοινωνικής, νομικής και οικονομικής ενσωμάτωσης και ενδυνάμωσης και επέκταση της πολιτικής**

⁹ Υπάρχει η τάση να δίδεται στα θύματα συμπληρωματική προστασία η οποία παρέχει χαμηλότερη κάλυψη που δεν τους επιτρέπει να επανασυνδεθούν με τις οικογένειες τους (βλ. ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων, εξαναγκαστικός γάμος, σεξουαλική βία, ενδοοικογενειακή βία).

εξερεύνησης εργασίας για τα θύματα βίας - συμπεριλαμβανομένων και των δικαιωμάτων των (εν δυνάμει) θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.¹⁰

6. **Να μεταφερθεί η Πολυθεματική Συντονιστική Ομάδα για την Εμπορία Ανθρώπων στο Υπουργείο Δικαιοσύνης** καθώς αφορά ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και όχι μετανάστευσης όπως έγινε με την πρόσφατη μεταφορά της στο Υφυπουργείο Μετανάστευσης. Επίσης να καθοριστεί ξεκάθαρα ποιος φορέας ηγείται της ομάδας και να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα της μέσω στελέχωσης και χρηματικών πόρων.
7. **Επανενεργοποίηση Πολυθεματικής Συντονιστικής Ομάδας για την Εμπορία Ανθρώπων**, συμπεριλαμβάνοντας την επανέναρχη των τακτικών συνεδριάσεων.
8. **Να διοριστεί άμεσα ανεξάρτητος National Rapporteur** για την παρακολούθηση των θεσμών και των δράσεων για αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων.
9. **Συνεργασία των Δικαιοδικών Τεχνικών Επιτροπών** σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων – ειδικά σεξουαλικής και εργασιακής εκμετάλλευσης.

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΒΙΑ

1. **Ενίσχυση μηχανισμών ελέγχου, και προτεραιοποιημένη αφαίρεση παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου** από ψηφιακές πλατφόρμες και ιστοσελίδες, που διευκολύνουν την διαδικτυακή βία, την εκμετάλλευση, και τη μη συναινετική δημοσιοποίηση προσωπικού περιεχομένου (π.χ. ιστοσελίδες αγγελιών, περιεχομένου ενηλίκων) βάσει της ευρωπαϊκής νομοθεσίας (Digital Services Act). Ο σχετικός έλεγχος πρέπει να γίνεται σε συνεργασία με την Αρχή Ψηφιακής Ασφάλειας, την Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων και τη Μονάδα Καταπολέμησης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος με σαφή υποχρέωση των ιστοσελίδων να απαντούν σε αναφορές έμφυλης βίας, ακόμη και σε «ιδιωτικούς» χώρους όπως ομάδες WhatsApp ή κλειστά forums.
2. **Εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού** σε τεχνολογικές πλατφόρμες, στην αστυνομία και στο σύστημα δικαιοσύνης ώστε να μπορούν να εντοπίζουν και να ανταποκρίνονται κατάλληλα σε περιπτώσεις διαδικτυακής έμφυλης βίας. Ανάπτυξη κοινών ευρωπαϊκών εργαλείων συλλογής δεδομένων και κατευθυντήριων γραμμών για τη διαδικτυακή βία.

Υπεύθυνοι θεσμοί: Υπουργείο Παιδείας, Υφυπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Υπηρεσία Ασύλου και Μετανάστευσης, Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, Υπουργικό Συμβούλιο, Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Εργασίας, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Εξωτερικών, Βουλή των Αντιπροσώπων, πολιτικά κόμματα, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Αστυνομία Κύπρου, Συντονιστικός Φορέας για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών, Συμβουλευτική Επιτροπή για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια, Αρχή Ψηφιακής Ασφάλειας, Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων και Μονάδα Καταπολέμησης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος.

¹⁰ Όπως προνοεί ο περί της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση ενάντια στην Εμπορία Ανθρώπων (Κυρωτικός) [Νόμος του 2007 \(Ν. 38\(III\)/2007\)](#) και η σχετική Στρατηγική και το σχετικό Εθνικό [Σχέδιο Δράσης 2023-2026](#).

Θεματικός Πυλώνας 3 – Εργασία, Οικονομική Ισότητα και Φροντίδα

Το χάσμα αμοιβών πρέπει να αντιμετωπιστεί, καθώς και οι επισφαλείς συνθήκες εργασίας για τις γυναίκες και ιδιαίτερα τις μετανάστριες, τις αιτήτριες ασύλου και τις γυναίκες πρόσφυγες. Επιπλέον, δεν υπάρχει αναγνώριση της άμισθης φροντίδας παιδιών, ηλικιωμένων και ή ασθενών, ατόμων της οικογένειας με προβλήματα.

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (*Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2024*), το **14,6%** του πληθυσμού βρισκόταν σε **κίνδυνο φτώχειας**, δηλαδή ζούσε σε νοικοκυριά με διαθέσιμο εισόδημα κάτω από το χρηματικό όριο κινδύνου φτώχειας (€12.400 ετησίως). Επιπλέον, **2,5%** των ατόμων ζούσαν σε **συνθήκες σοβαρής υλικής και κοινωνικής στέρησης**, ενώ **5,5%** των νοικοκυριών παρουσίαζαν **πολύ χαμηλή ένταση εργασίας**. Συνολικά, ο **σύνθετος δείκτης κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (AROPE)** ανήλθε στο **16,9%** του πληθυσμού.

Η ανάλυση ανά φύλο δείχνει ότι οι **γυναίκες εξακολουθούν να βρίσκονται σε υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού** σε σύγκριση με τους άνδρες (**17,8%** έναντι **16,0%** αντίστοιχα). Ο κίνδυνος αυτός αυξάνεται σημαντικά για τις **γυναίκες άνω των 65 ετών** και τις **μονογονεϊκές οικογένειες**, όπου τα ποσοστά φτάνουν ή υπερβαίνουν το **25%**. Επιπρόσθετα, οι **μετανάστριες** και οι **εργαζόμενες μερικής απασχόλησης** εμφανίζουν μεγαλύτερη επισφάλεια, λόγω χαμηλότερων εισοδημάτων και περιορισμένης πρόσβασης σε κοινωνική ασφάλιση και επιδόματα.

Τα δεδομένα¹¹ καταδεικνύουν ότι οι έμφυλες οικονομικές ανισότητες στην Κύπρο παραμένουν δομικές. Το **χάσμα αμοιβών μεταξύ γυναικών και ανδρών** ανήλθε σε **9,4% το 2023**, ενώ το **χάσμα στις συντάξεις** παραμένει στο **28,7%**, γεγονός που αντανακλά τις μακροχρόνιες συνέπειες της άνιση κατανομής απλήρωτης φροντίδας, της γυναικείας υποαπασχόλησης και των διακοπών στη σταδιοδρομία.

Η κατάσταση αυτή υπογραμμίζει την ανάγκη για **στοχευμένες πολιτικές μείωσης του έμφυλου χάσματος φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού**, συμπεριλαμβανομένων:

- μέτρων για την αναγνώριση και επιμερισμό της απλήρωτης φροντίδας,
- ενίσχυσης των εισοδηματικών και συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των γυναικών,
- αύξησης των επενδύσεων σε κοινωνικές υποδομές φροντίδας, και
- ένταξης οπτικής φύλου σε όλες τις πολιτικές κοινωνικής προστασίας και απασχόλησης.

Οι αιτίες για αυτό το ζήτημα είναι πολυεπίπεδες και εστιάζονται σε ζητήματα όπως, στην απουσία της γυναίκας από την απασχόληση και ή την πλήρη απασχόληση, από την απουσία της γυναίκας από ψηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας (σε επαγγέλματα ΣΤΕΜ), στην απουσία

¹¹ Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης 2025

της γυναίκας για αρκετό μεγάλο διάστημα από την εργασία για να προσφέρει φροντίδα σε παιδιά και ή ασθενείς και ή ηλικιωμένους γονείς.

Απαιτούμε:

- 1. Συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής:**
 - a. Αύξηση γονικής άδειας από το πρώτο παιδί
 - b. Στήριξη οικογενειών με παιδιά 0-3 (βρεφοκομικοί σταθμοί)
 - c. Στήριξη οικογενειών με παιδιά ή άτομα μακροχρόνιας φροντίδας
- 2. Στήριξη -συμπεριλαμβανομένης της παιδικής μέριμνας- για μονογονεϊκές και ευάλωτες οικογένειες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με παιδιά με αναπηρία ή παιδιά με ειδικές ανάγκες.**
- 3. Αναθεώρηση των συμβολαίων και των συνθηκών εργασίας των οικιακών εργαζομένων.**
- 4. Δημιουργία διμερών συμφωνιών με χώρες καταγωγής των μεταναστριών οικιακών εργαζομένων από τρίτες χώρες ώστε να μπορούν να λάβουν την σύνταξη τους βάση των συνεισφορών τους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων**
- 5. Να θεσμοθετηθούν ποσοστώσεις στην ηγεσία και σε όλα τα κέντρα λήψης των αποφάσεων των συντεχνιών.**
- 6. Έλεγχος στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα για εισαγωγή και εφαρμογή του Κώδικα πρόληψης και αντιμετώπισης της σεξουαλικής παρενόχλησης [και ότι αυτός είναι πρακτικά εφαρμόσιμος].**

Υπεύθυνοι θεσμοί: Βουλή Αντιπροσώπων, Υπουργείο Εργασίας, Υφυπουργείο Πρόνοιας, Υπουργείο Εσωτερικών, Επιθεωρητές Εργασίας φορείς εργοδοτικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Θεματικός Πυλώνας 4 – Υγεία

Η πρόσβαση των γυναικών σε εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας είναι ανεπαρκής αφού οι υφιστάμενες υποδομές και πρωτόκολλα δεν λαμβάνουν υπόψη το φύλο της ασθενούς (βλ. καρδιαγγειακά νοσήματα και η σύνδεση τους με εμμηνόπαυση, γυναικείοι καρκίνοι, αναπαραγωγικά δικαιώματα, φροντίδα μητρότητας με σεβασμό κ.α.)

Απαιτούμε:

- 1. Ο ΟΑΥ να προσφέρει τις απαραίτητες υπηρεσίες υγείας στις γυναίκες: ΠΑΠ τεστ, μαστογραφία, τεστ οστεοπόρωσης κ.α. χωρίς ηλικιακά κριτήρια ή μεταναστευτικό υπόβαθρο.**
- 2. Πρόσβαση στις υπηρεσίες άμβλωσης για όλες τις γυναίκες και σε πληροφορίες σχετικά με τα αναπαραγωγικά δικαιώματα με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία¹².**

¹² Ο περί Ποινικού Κώδικα Νόμος, Κεφ. 154, άρθρο 169Α, όπως τροποποιήθηκε με τον περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικό) Νόμο του 2018 (Ν. 186(Ι)/2018) για τις αμβλώσεις.

3. **Συστηματική εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας για την υγεία των γυναικών** σε όλες τις εκφάνσεις και ιδιαίτερα για τις ιδιαίτερες ανάγκες των ηλικιωμένων και των θυμάτων βίας.
4. **Ο ΟΚΥΠΥ να παρέχει σε όλα τα κρατικά νοσηλευτήρια νόμιμη και ασφαλή άμβλωση** σε όλες τις επαρχίες όταν παραστεί η ανάγκη και χωρίς καθυστέρηση. Θα πρέπει να διασφαλίσει ότι κάθε κρατικό νοσηλευτήριο έχει τον επαρκή αριθμό των επαγγελματιών υγείας που ΔΕΝ αρνούνται τον τερματισμό μιας εγκυμοσύνης για να παρέχεται η υπηρεσία.
5. **Ο ΟΑΥ οφείλει να εντάξει την αποζημίωση του τερματισμού εγκυμοσύνης** στο πλαίσιο του ΓεΣΥ σε κάθε νόμιμη περίπτωση, όπως προνοεί ο νόμος και συγκεκριμένα μέχρι τη 12η βδομάδα έτσι ώστε κάθε γυναίκα, να έχει πρόσβαση στον τερματισμό μιας εγκυμοσύνης.
6. **Ο ΟΚΥΠΥ να παράσχει άμεσα, επιστημονικά τεκμηριωμένες υπηρεσίες συμβουλευτικής και πληροφόρησης για θέματα τερματισμού εγκυμοσύνης** ή διαχείρισης ανεπιθύμητων εγκυμοσυνών σε όσες γυναίκες ή ζευγάρια επιθυμούν ή χρειάζονται τέτοιες υπηρεσίες. Αυτές πρέπει να παρέχονται σε πλαίσιο εμπιστευτικότητας, σεβασμού και μη-κατευθυντικής στάσης, πριν και μετά τον τερματισμό εγκυμοσύνης και όταν είναι χρήσιμο να συμπεριλαμβάνουν θέματα αντισυλληπτικών επιλογών.
7. **Ο ΟΚΥΠΥ οφείλει να δημιουργήσει πρωτόκολλα και διαδικασίες που θα εφαρμόζονται σε όλα τα κρατικά νοσηλευτήρια** και θα περιλαμβάνουν τον τρόπο διαχείρισης του τερματισμού μιας εγκυμοσύνης όταν προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα και να παρέχουν συμβουλευτική για μεθόδους αντισύλληψης.
8. **Ο ΟΚΥΠΥ οφείλει να δημιουργήσει πρωτόκολλα και διαδικασίες που θα εφαρμόζονται σε όλα τα κρατικά νοσηλευτήρια** και θα περιλαμβάνουν τον τρόπο διαχείρισης βιασμού και σεξουαλικής βίας, καθώς και του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων.
9. **Ο ΟΑΥ οφείλει να εντάξει την αποζημίωση σύγχρονων μεθόδων αντισύλληψης στο πλαίσιο του ΓεΣΥ** την τοποθέτηση του coil ως μέθοδο αντισύλληψης, και τη διάθεση περισσότερων επιλογών σε σύγχρονες μεθόδους αντισύλληψης.
10. **Το Υπουργείο Υγείας χρειάζεται να σχεδιάσει και να υλοποιήσει δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης** που θα απευθύνονται σε νέες και νέους με στόχο την πρόληψη ανεπιθύμητων εγκυμοσυνών και σεξουαλικά μεταδιδόμενων λοιμώξεων.
11. **Οι γυναίκες πρόσφυγες να είναι δικαιούχοι του ΓΕΣΥ.**
12. **Ο ΟΑΥ και το Υπουργείο Υγείας οφείλουν να συλλέγουν έμφυλα δεδομένα** για όλα τα πιο πάνω.

Υπεύθυνοι θεσμοί: Υπουργείο Υγείας, Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΠΥ), νοσηλευτήρια, κέντρα υγείας, Υπηρεσίες

Κοινωνικής Ευημερίας, Υπουργείο Εργασίας, Υφυπουργείο Πρόνοιας, Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας, Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος.

Θεματικός Πυλώνας 5 – Έμφυλα Δεδομένα, έρευνα και τεκμηρίωση

Η ύπαρξη έμφυλων δεδομένων βοηθά στην διαμόρφωση ολοκληρωμένων πολιτικών στην λήψη ενημερωμένων αποφάσεων και στην αντιμετώπιση των ζητημάτων τα οποία προκύπτουν μέσα από την παρακολούθηση των δεδομένων. Υπάρχει έλλειψη ποιοτικών και ποσοτικών έμφυλων δεδομένων για την ισότητα των φύλων σε όλες τις εκφάνσεις. Τα δεδομένα αυτά είναι αναγκαίο να συλλέγονται από τις υπηρεσίες του κράτους σε συστηματική βάση και να είναι διαθέσιμα-δημόσια.

Απαιτούμε:

1. **Δημιουργία αρχείων και βιβλιοθηκών** στα οποία να αποτυπώνεται και να καταγράφεται η **φεμινιστική ιστορία της Κύπρου**.
2. **Υιοθέτηση έμφυλων δεικτών και μηχανισμών συλλογής ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων** για όλους τους τομείς ισότητας, αξιοποίηση εργαλείων του EIGE (καθώς και για θέματα σεξουαλικής υγείας).
3. **Δημιουργία εθνικής βάσης δεδομένων** για την παρακολούθηση της βίας κατά των γυναικών και της έμφυλης βίας.
4. **Να ενθαρρύνονται οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να συγκεντρώνουν αναλυτικά στοιχεία για τις δραστηριότητές τους**. Είναι πολύ χρήσιμα όταν παρουσιάζουν τις ανάγκες τους στην κυβέρνηση.
5. **Συστηματική παρακολούθηση και επιλογή ερευνών για τις εμπειρίες των γυναικών**: Προτείνεται η δημιουργία μηχανισμών για τη συλλογή, παρακολούθηση και προώθηση ερευνών που καταγράφουν τις εμπειρίες των γυναικών στην Κύπρο (συμπεριλαμβανομένων όλων των κοινοτήτων), με στόχο την ενίσχυση της φεμινιστικής βιβλιογραφίας, της τεκμηρίωσης και της χάραξης πολιτικών με βάση την οπτική των φύλων.

Υπεύθυνοι Θεσμοί: Επίτροπος Ισότητας, Επίτροπος Διοικήσεως, Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Υπηρεσία Εκλογών, ΟΚΥΠΥ, Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Υφυπουργείο Πρόνοιας, Υπηρεσία Ασύλου, Υφυπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα.

Θεματικός Πυλώνας 6 - Θεσμικοί μηχανισμοί

Υπάρχει περιορισμένη χρηματοδότηση και συμμετοχή των οργανώσεων της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στην λήψη αποφάσεων. Με βάση έρευνα του Civil Society advocates

(2023)¹³, βασικά προβλήματα που επηρεάζουν την καθημερινή λειτουργία των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ) είναι: η έλλειψη χρηματοδότησης, η γραφειοκρατία (γενικά), η έλλειψη συνεργασίας και διαβούλευσης με κυβερνητικά τμήματα, η γραφειοκρατία που σχετίζεται με τον νέο νόμο για τους Συνδέσμους, τα Ιδρύματα, τις Ομοσπονδίες και τις Ενώσεις, καθώς και η απαξίωση των ΟΚΠ από την κοινωνία γενικότερα.

Η απουσία ενός πλαισίου δημόσιας διαβούλευσης, καθώς και η έλλειψη αναγνώρισης των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ) σε θεσμικό επίπεδο, σημαίνει ότι η τεχνογνωσία και οι γνώσεις κάθε οργάνωσης δεν αξιοποιούνται επαρκώς από το κράτος. Η ουσιαστική συμβολή της οργανωμένης Κοινωνίας των Πολιτών σε κάθε στάδιο των διαδικασιών λήψης αποφάσεων θα μπορούσε να οδηγήσει στην υιοθέτηση πιο αποτελεσματικών νόμων, πολιτικών και κανονισμών.

Η μη αναγνώριση της πλουραλιστικής και σημαντικής συνεισφοράς των ΟΚΠ σε θεσμικό επίπεδο σημαίνει επίσης ότι το κράτος αποτυγχάνει να δημιουργήσει ένα υποστηρικτικό και ευνοϊκό περιβάλλον για την Κοινωνία των Πολιτών — ένα περιβάλλον που τις ενισχύει και τις ενδυναμώνει ώστε να επιτύχουν τους στόχους και τις επιδιώξεις τους. Αντιθέτως, παρατηρείται απαξίωση προς την οργανωμένη Κοινωνία των Πολιτών και η συμβολή της σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο υποβαθμίζεται. Αυτό το πλαίσιο όχι μόνο αποθαρρύνει την εθελοντική προσφορά σε ατομικό επίπεδο, αλλά και παρεμποδίζει το έργο των οργανώσεων, θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητά τους, υπονομεύει συνολικά το εθελοντικό κίνημα στην Κύπρο και ενισχύει περαιτέρω την καχυποψία απέναντι στις ΟΚΠ.

Απουσιάζει ένας δομημένος και επίσημος μηχανισμός συνεργασίας / διαβούλευσης / διαλόγου μεταξύ της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών και του κρατικού μηχανισμού. Ο μηχανισμός αυτός θα διευκόλυνε μια δημοκρατική και ανοικτή διαδικασία διαλόγου, ο οποίος θα επέτρεπε τη συζήτηση των θεμάτων που επηρεάζουν τις ΜΚΟ, και θα οδηγούσε σε συμφωνημένες λύσεις και μια κοινή αντίληψη. Ο ουσιαστικός ρόλος των ΟΚΠ/ΜΚΟ/ΜΚΟ θα πρέπει να αναγνωριστεί, και θα πρέπει οι οργανώσεις να γίνουν εταίροι της κυβέρνησης και όλων των κρατικών φορέων, προς αμοιβαίο όφελος και προς όφελος της κοινωνίας στο σύνολό της.

Απαιτούμε:

1. **Ενίσχυση και βελτίωση των μεθόδων διαβούλευσης** και της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση πολιτικών, νομοθεσιών και στη λήψη αποφάσεων.

¹³ Έκθεση για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ΜΚΟ στην Κύπρο:

https://civilsocietyadvocates.org/images/Publications/for-stronger-csos_wp2_report_challengesrecommendations_final_june2023.pdf. Επίσης, οι σχετικές συστάσεις πολιτικής: https://civilsocietyadvocates.org/images/ForStrongerCSOs_WP2_Deliverable_Recommendations_GR.pdf.

2. **Υιοθέτηση μιας συμπεριληπτικής διακοινοτικής/πολυκοινοτικής προσέγγισης** για τις διαβουλεύσεις που να λαμβάνει υπόψη τις φωνές όλων των ομάδων γυναικών της Κύπρου.
3. **Στήριξη και αύξηση χρηματοδότησης που είναι διαθέσιμη για τις ΜΚΟ**, και άλλες οργανώσεις της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, καθώς και απλοποίηση της διαδικασίας για να μην επιβαρύνονται οι οργανώσεις με επιπλέον κόστη.
4. **Εφαρμογή προτάσεων που προκύπτουν από την Πρωτοβουλία για τον Έμφυλο προϋπολογισμό - Gender budgeting¹⁴:**
 - ο να προωθηθεί η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο σχεδιασμό, στους προϋπολογισμούς στους νόμους και στα προγράμματα των κυβερνητικών θεσμών, μέσω ειδικών διαδικασιών και αναλυτικών εργαλείων, για αποτελεσματικότερη ανάλυση του προϋπολογισμού, ώστε να προωθήσει μεταξύ άλλων η ενδυνάμωση των γυναικών.
 - ο να προωθηθεί ταχύτερα ο έμφυλος προϋπολογισμός ώστε να κατανέμονται δικαιότερα, αποτελεσματικότερα και με διαφάνεια οι κρατικοί πόροι.
 - ο να καθορισθούν ξεκάθαροι, αυξημένοι και απλουστευμένοι στόχοι σχετικά με την επιχορήγηση ισότητας των φύλων
 - ο να απαιτείται έμφυλος προϋπολογισμός σε όλα τα ευρωπαϊκά προγράμματα.
 - ο να απαιτείται, αναβαθμισμένος έλεγχος, αξιολόγηση και διαφάνεια των αποτελεσμάτων όλων των προγραμμάτων και δράσεων της κυβέρνησης με τη βοήθεια λεπτομερών και έμφυλων στατιστικών στοιχείων
 - ο να εξετασθεί με προσοχή στο θέμα της απλήρωτης εργασίας και να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα μέσα από τη μεταρρύθμιση του κρατικού προϋπολογισμού και της φορολογίας
 - ο να αναπτυχθεί στενότερη συνεργασία με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις που ασχολούνται με το θέμα για καλύτερα και ταχύτερα αποτελέσματα.
5. **Διασφάλιση ότι κάθε νέα νομοθεσία ή πρόταση νόμου πρέπει να περνάει από έμφυλο έλεγχο (Gender Impact assessment)** και να ενσωματώνει την διάσταση του φύλου.
6. **Αξιολόγηση των κανονισμών και των νόμων που αναζωογονούν τη λειτουργία των θεσμικών οργάνων και ενσωμάτωσή τους** ώστε να επιτρέπουν την ίση μεταχείριση γυναικών και ανδρών.
7. **Ενίσχυση των συνεργειών με τις οργανωμένες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και διάθεση χρηματοδότησης για το έργο τους.**

¹⁴ Οι έρευνες των ΗΕ, ΕΕ, του OECD και άλλων οργανισμών έδειξαν, ότι παραδοσιακά, οι προϋπολογισμοί των κρατών σχεδιάζονται με γνώμονα τις ανάγκες του ανδρικού φύλου και δεν λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των γυναικών, των παιδιών και άλλων ομάδων του πληθυσμού. Αυτό παρεμποδίζει, κυρίως τις γυναίκες να συμμετέχουν ικανοποιητικά στην ανάπτυξη και δεν επιτρέπει στα κράτη να πετύχουν τους στόχους του 2030.

Υπεύθυνοι θεσμοί: Βουλή των Αντιπροσώπων, Επίτροποι της Προεδρίας, Υπουργεία.

Θεματικός Πυλώνας 7 – MME

Η συστηματική υποεκπροσώπηση των γυναικών και η αναπαραγωγή έμφυλων στερεοτύπων στα κυπριακά μέσα ενημέρωσης υπονομεύουν τον πλουραλισμό, την ελευθερία του τύπου και την ισότητα των φύλων. Σύμφωνα με τα δεδομένα του Global Media Monitoring Project¹⁵, το 79% της ειδησεογραφικής κάλυψης αφορά άνδρες, ενώ οι γυναίκες εμφανίζονται μόλις στο 11% των πολιτικών και στο 13% των οικονομικών ειδήσεων. Επιπλέον, από τις 515 ειδήσεις που αναλύθηκαν, μόνο έξι επικεντρώνονταν σε θέματα ισότητας των φύλων. Ο ρυθμός βελτίωσης —μόλις 0,6% ετησίως— είναι ανησυχητικά αργός, αναδεικνύοντας την ανάγκη για στοχευμένες και διαρκείς παρεμβάσεις.

Απαιτούμε:

1. **Συμμόρφωση των MME με βάση τους κώδικες δημοσιογραφικής δεοντολογίας** και του Φορέα Ελέγχου Διαφήμισης ώστε να μην αναπαράγουν σεξιστικό περιεχόμενο.
2. **Συστηματική εκπαίδευση δημοσιογράφων και επαγγελματιών των MME** για πιο έμφυλα ισόρροπη και διερευνητική δημοσιογραφία που σκοπό έχει την κοινωνική αλλαγή.
3. Οι επαγγελματίες και οι οργανισμοί των μέσων ενημέρωσης να **βελτιώσουν τους μηχανισμούς επιβεβαίωσης πληροφοριών (fact-checking)** ώστε να αποφεύγεται η έμφυλη παραπληροφόρηση.
4. Οι επαγγελματίες και οι οργανισμοί των μέσων ενημέρωσης να **παρέχουν συστηματική κάλυψη της έμφυλης βίας** – και όχι μόνο όταν υπάρχουν συγκεκριμένα περιστατικά – και να συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την πρόληψη και τις υπηρεσίες υποστήριξης.
5. Οι οργανισμοί μέσων ενημέρωσης να διασφαλίσουν **ισόρροπη έμφυλη εκπροσώπηση σε θέσεις ηγεσίας τους** (αρχισυντάκτες και διευθυντικά στελέχη).
6. Οι οργανισμοί μέσων ενημέρωσης να **θεσπίσουν εργαλεία παρακολούθησης για έλεγχο φύλου (gender audit)** του περιεχομένου τους, ώστε να ανταποκρίνονται υπεύθυνα και να διευκολύνουν την κοινωνική αλλαγή.
7. Οι επαγγελματίες και οι οργανισμοί των μέσων ενημέρωσης πρέπει να **ενισχύσουν τη συνεργασία τους με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, πανεπιστήμια και γυναικείες οργανώσεις** που μπορούν να προσφέρουν πολύτιμη τεχνογνωσία και υποστήριξη.

Υπεύθυνοι θεσμοί: Επιτροπή Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, Ένωση Συντακτών, Φορέας Ελέγχου Διαφήμισης, Επίτροπος Ισότητας.

¹⁵ <https://whomakesthenews.org/gmmp-2025-key-findings/>.

Αυτό το έγγραφο-δράση θα λειτουργήσει ως εργαλείο συσπείρωσης, διεκδίκησης και ελπίδας. Ενώνουμε τις φωνές μας για να διεκδικήσουμε μια ισότιμη και δημοκρατική Ευρώπη μέσα από την προοπτική μας στην Κύπρο.

Για το Κυπριακό Λόμπι Γυναικών

Μέλη ΔΣ Κυπριακού Λόμπι Γυναικών:

1. Birth Forward
2. Hands Across the Divide
3. Γυναικείος Όμιλος Πρωτοπορία
4. Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού
5. Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου
6. Παρατηρητήριο Ισότητας Κύπρου
7. Σοσιαλιστική Γυναικεία Κίνηση
8. Ίδρυμα Προώθησης Ισότητας “Υπατία”

Οργανώσεις που συνυπογράφουν:

9. Cyprus Stop Trafficking
10. G.F.C. Generation for Change CY
11. Gender Advisory Team Cyprus
12. Mediterranean Women Mediators Network (Cyprus antenna)
13. Mission Solidarity Cy
14. STEP UP STOP SLAVERY
15. Zoe Vs War Violence
16. Έδρα UNESCO για Έμφυλη Ισότητα, Πανεπιστήμιο Κύπρου
17. ΙΔΡΥΜΑ ΦΙΜΟΝΟΗ
18. Κέντρο Ισότητας των Φύλων (ENAF), Πανεπιστήμιο Frederick
19. ΚΙΣΑ – Κίνηση για Ισότητα Στήριξη, Αντιρατσισμό
20. Παγκύπριος Σύνδεσμος Μονογονεϊκών Οικογενειών και Φύλων

** Το παρόν κείμενο έχει μεταφραστεί στην αγγλική και τουρκική γλώσσα, για σκοπούς δημόσιας διαβούλευσης και θα κοινοποιηθεί σε Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς Οργανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων.*